

ФОРМУВАННЯ ЗОНАЛЬНИХ БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНИХ КОМПЛЕКСІВ: НА ПРИКЛАДІ МІСТА ВІННИЦІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті представлено новий підхід до схеми функціонального зонування території. Також сформульовано основні особливості виділених зон.

Ключові слова:

Багатофункціональний комплекс, зони міста, фактори, функціональне зонування.

Abstract

The article presents a new approach to the scheme of functional zoning of the territory. The main features of the selected zones are also formulated.

Keywords:

Multifunctional complex, city zones, factors, functional zoning.

Вступ

Більшість великих міст і мегаполісів розвивається відповідно до принципів функціонального зонування. Функціональне зонування територій міста дозволяє визначити основні морфологічні параметри одиниць, інтенсивність використання їх території, розміщення і склад елементів кожної зони, в тому числі багатофункціональних комплексів. Характеристики кожної одиниці і її елементів необхідно встановлювати в залежності від конкретних умов формування міста.

У статті визначено наступні фактори, що визначають реальну різноманітність зон на прикладі міста Вінниці:

- нерівномірність розподілу великих місць прикладання праці (промислових зон, ділових зон), що визначають підвищений потік людей які працюють в деяких районах міста (наприклад як кінцева Київська (вулиця Айвазовського та інші, що являються промисловою частиною міста));
- наявність цінних історичних будівель і ландшафтів, пам'ятників історії і культури, що накладають обмеження на забудову і визначають підвищений потік туристів (наприклад як вулиця Соборна);
- особливості природно-екологічного комплексу району, наявність місць відпочинку міського населення (наприклад парк Хімік або Вишенське озеро);
- специфіку забудови, наприклад, на територіях з індивідуальними житловими будинками і прибудинковими ділянками (наприклад район Старе місто).

Основна частина

Вивчення теоретичних підходів до зонування територій великого міста дозволило розробити авторську схему функціонального зонування території міста на прикладі Вінниці. Схема наведена на рисунку 1.

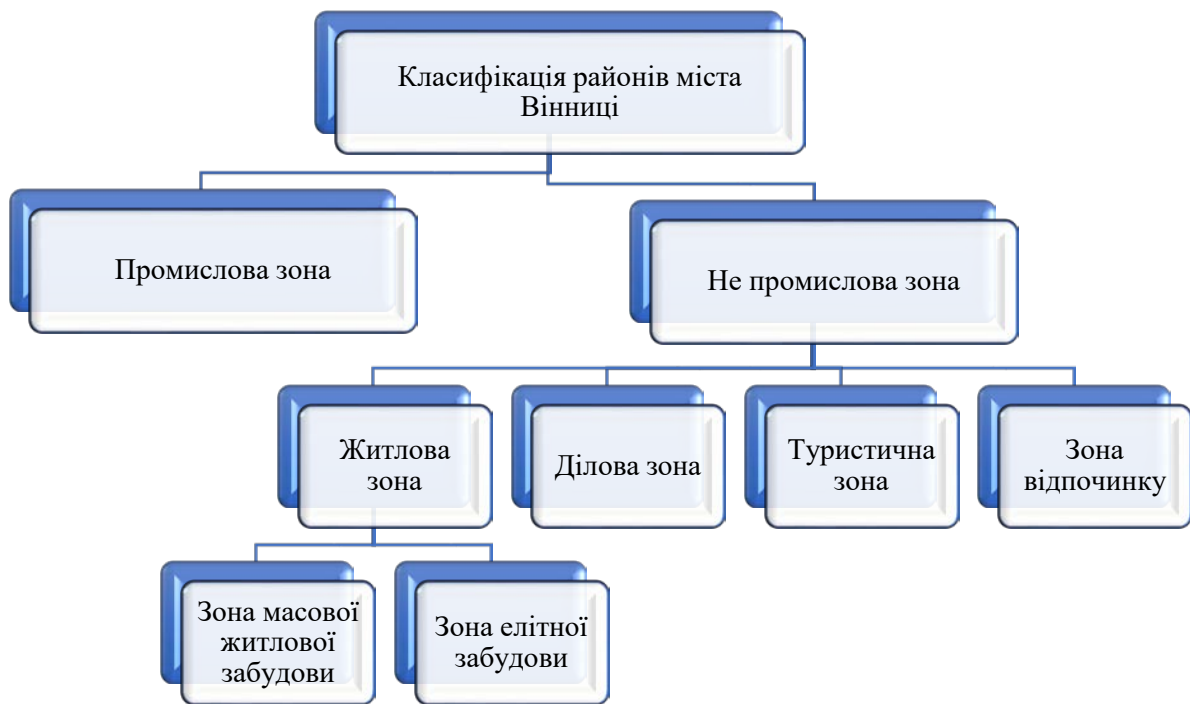

Рисунок 1 – Схема функціонального зонування території міста (на прикладі Вінниці)

Райони, значну питому вагу території яких займають виробничі об'єкти, рекомендовано називати промисловою зоною.

Решта районів, на території яких зосереджені в основному невиробничі об'єкти, - непромисловою зоною.

Непромислова зона, в свою чергу, підрозділяється на: житлову, ділову, туристичну зону і зону відпочинку (рекреаційну зону).

Житлова зона включає зону масової житлової забудови і зону елітної забудови.

Як будь-яка класифікація, дана носить суб'єктивний характер, що представляє собою точку зору автора. Запропонована схема показує принципові відмінності кожної виділеної зони міста за сукупністю факторів: віддаленість від центру, концентрації населення протягом дня, розвитку місць прикладання праці і навчання, розподілу груп тимчасового населення.

Таблиця 1 – Схема функціонального зонування території міста (на прикладі Вінниці)

Зона міста	Характеристика зони
Промислова зона	
Промислова зона	Територіальне об'єднання промислових підприємств і пов'язаних з ними об'єктів
Не промислова зона	
Житлова зона	
Зона масової житлової забудови	Райони масової житлової забудови (багатопверхові житлові будинки, житлові будинки малої і середньої поверховості індивідуальні житлові будинки з присадибними земельними ділянками) з розвинутою інфраструктурою
Зона елітної забудови	Доцільніше говорити не про райони підвищеної комфортності проживання, а про місця підвищеної комфортності проживання мікрорайони елітного житла, мікрорайони ексклюзивного житла, мікрорайони нетипового житла
Ділова зона	Зосередження центрів ділової, фінансової, громадської активності об'єктів охорони здоров'я культури торгівлі, громадського харчування, побутового обслуговування, комерційної діяльності, а також освітніх установ

Продовження таблиці 1

Туристична зона	Географічно певна частина міського середовища, утворюючим елементом якої, є об'єкт природного або антропологічного характеру, що має культурне, історичне, рекреаційне, розважальне або інше значення для людини. Районів даного типу в "чистому" вигляді практично не зустрічається
Зона відпочинку	Райони, в яких розміщуються місця відпочинку населення і включають в себе парки, сади, міські ліси, лісопарки, пляжі, інші об'єкти

Основні особливості кожної виділеної зони, що впливають на специфіку життєдіяльності всередині кожної зони, в т.ч. на рівень попиту на споживчі товари і послуги, представлені в таблиці 2.

Таблиця 2 – Основні особливості виділених зон

Зона міста	Розташування зони на території міста	Інфраструктура зони	Наявність об'єктів соціально-культурного характеру	Розподіл груп тимчасового населення	Концентрація денного населення
Промислова зона					
Промислова зона	Зазвичай віддалені від центральних зон міста	Розміщення на основі територіального об'єднання промислових підприємств і пов'язаних з ними об'єктів, а також кооперування основних і допоміжних виробництв, будівництва та розміщення установ культурно-побутового обслуговування	Невелика кількість об'єктів соціально-культурного характеру	Промислові зони щодо інтенсивності відвідуваності можна порівняти з житловими, але для них характерна внутрішньо міська міграція з житлових районів	Концентрація основних потоків денного населення характерний підвищений потік працюють в дану зону
Не промислова зона					
Житлова зона					
Зона масової житлової забудови	Зазвичай віддалені від центральних зон міста, але мають добре розвинену транспортною мережею	Скупчення житлових кварталів, не має на своїй території великих пром об'єктів і характеризується досить розвиненою інфраструктурою	Невелика кількість об'єктів соціально культурного характеру	Характерна внутрішньо міська міграція в центр і промислові райони	Рівень концентрації денного населення багаторазово нижче, ніж в ділової та туристичної зонах

Продовження таблиці 2

Зона елітної забудови	Зазвичай віддалені від центральних зон міста, але мають добре розвинену транспортною мережею	Елітне житло розташовується, як правило в престижних районах проживання, в будинках з неповторним архітектурним виглядом, бажано нових Оточення будинку повинно бути відповідним бо це дорогі об'єкти інфраструктури, або також будинки екстра класу	Невелика кількість об'єктів соціально культурного характеру	Характерна внутрішньо міська міграція в центр	Рівень концентрації денного населення багаторазово нижче, ніж в ділової та туристичної зонах
Ділова зона	Зазвичай центральний район міста	Зосередження центрів ділової, фінансової, громадської активності, об'єктів охорони здоров'я, культури, громадського харчування, побутового обслуговування, комерційної діяльності, а також освітніх установ	Зосередження об'єктів соціально культурного характеру	У діловій зоні ступінь концентрації населення багаторазово вище, ніж в житловій зоні	Концентрація основних потоків денного населення характерний підвищений потік працюють в дану зону
Туристична зона	Зазвичай центральний район міста	Утворюючим елементом даної зони є об'єкти природного або антропологічного характеру, що мають культурну, історичну, рекреаційне, розважальне або інше значення для людини	Зосередження об'єктів соціально культурного характеру	Велика частка постійних мігрантів, ті людей (жителів і гостей столиці), які приїхали в цю зону на відпочинок	Концентрація основних потоків денного населення
Зона відпочинку	Місцезнаходження може бути різним як на території міста, так і за його рисою в безпосередній близькості	Міські парки, компактне розташування установ культури, спортивні комплекси	Зосередження об'єктів соціально культурного характеру	Більшість відвідувачів вважають за краще відвідувати зону відпочинку навесні і влітку	Концентрація основних потоків денного населення навесні і влітку

Висновок

В рамках цієї сфери виникає багато нових масштабних підприємств - супер- і гіпермаркети, торгові центри, багатофункціональні комплекси; нові форми роботи з покупцями - покупка по мережі Інтернет, доставка товару додому і т.д. Подальший розвиток даної сфери передбачає оцінку досягнутих результатів і на цій основі вироблення ефективних способів її подальшого розвитку. Найважливішою основою для прийняття ефективних рішень в сфері торгівлі, громадського харчування та побутового обслуговування є оцінка її розвитку населенням, так як дана сфера існує для безпосереднього задоволення потреб людей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бодня, С.В. Гуманізація архітектурного середовища: що ми маємо и что нам необходимо сделать [Текст] / С. В. Бодня, В. П. Мироненко, Ю. М. Шкодовській // Вісник національного університету "Львівська політехніка". - 2006. - №18 (568). - С. 12-26.
2. Бут, Н.К. Принципи архітектурно-планувальної організації набережній Ужгорода [Текст] / Н. К. Бут // Науковий вісник НЛТУ України. - 2013. - Вип. 23.9. - С. 148-153.
3. Діда, І.А. Значення елементів ландшафтного дизайну для Збереження ідентичності архітектурного середовища [Текст] / І. А. Діда // Науковий вісник НЛТУ України. - 2013. - Вип. 23.9. - С. 48-52.
4. Коваленко, В.В. Композиційні архетипи, як основа СВІТОВОГО сприйняття історичного центру м. Харкова [Текст] / В. В. Коваленко // "Технічні науки" Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. - 2015. - №4 (88). - С. 189-195.
5. Криворучко, О.Ю. Методи дослідження сучасної архітектури: матриця АНАЛІЗУ архітектурних об'єктів деконструктивізму [Текст] / О. Ю. Криворучко // Вісник національного університету "Львівська політехніка". - 2006. - №18 (568). - С. 89-97.
6. Черкес, Б.С. Проблема ідентичності в процесі формування центральних Громадського просторів у Львові [Текст] / Б. С. Черкес // Вісник національного університету "Львівська політехніка". - 2006. - №18 (568). - С. 3-12. - [Архітектура].

Цибуля Дар'я Олександрівна — студентка, Факультет будівництва, теплоенергетики та газопостачання, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, ivanovadaria2108@icloud.com

Очеретний Володимир Петрович — к.т.н., доцент кафедри МБА ВНТУ.

Tsibulya Dar'ya — student, Faculty for Civil Engineering, Thermal Power Engineering and Gas Supply, Vinnytsya national technical university, Vinnytsya city, ivanovadaria2108@icloud.com

Ocheretny Vladimir Petrovich — Ph.D., Associate Professor, Department of Urbanism and Architecture VNTU (Vinnitsa National Technical University).